

Oorlog in de Nederlandse natuur

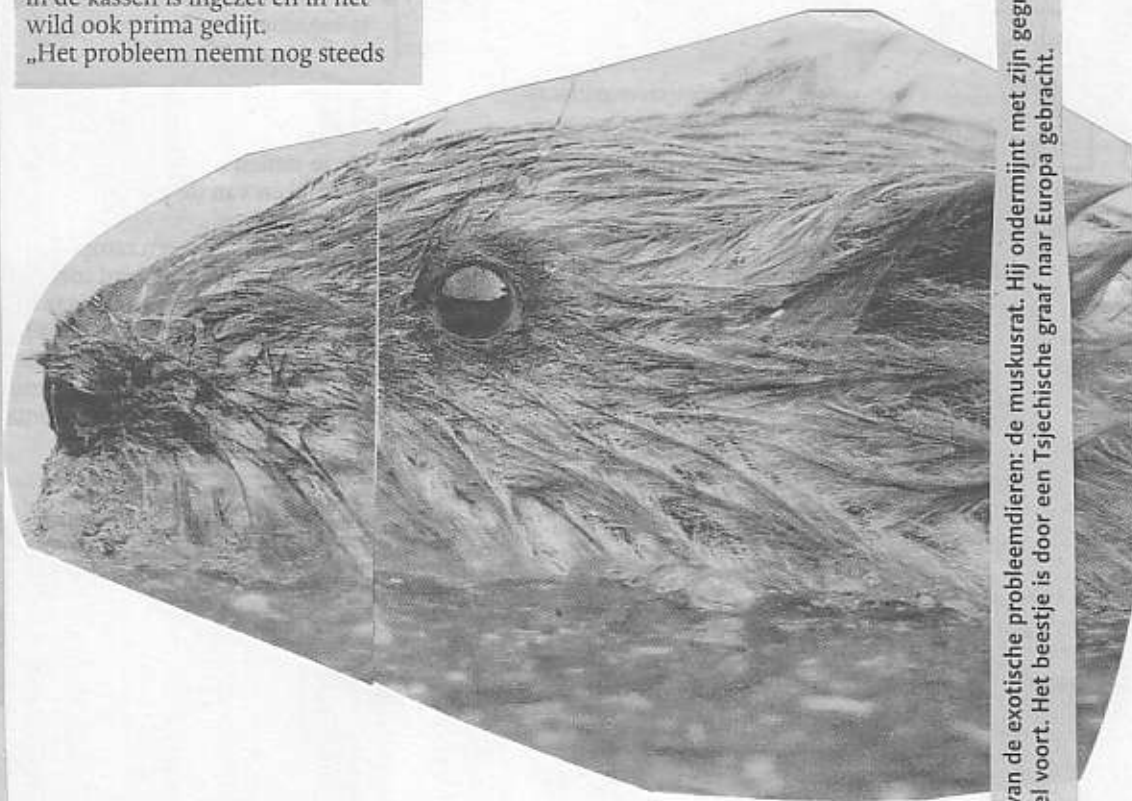
Gelderland
23/05/09

Exotische planten en dieren in Nederland worden een serieus probleem. Ze roeien inheemse soorten uit, veroorzaken miljoenen euro's schade en kunnen een gevaar vormen voor de volksgezondheid. „Als we niets doen, krijgen we McDonald's natuur.”

‘Cabomba’ vermeldt de sticker op de plastic beker waarin Tuincentrum Overvecht de populaire aquariumplant verkoopt. In het klotsende water danst een groen, harig sprietje. „Dat zorgt voor zuurstof in uw aquarium”, legt een verkoper uit. Hartstikke makkelijk plantje, vindt hij. De cabomba - of waterwaaier - komt oorspronkelijk uit Midden-Amerika, maar gedijt juist goed in koud water. Daarom doet-ie het ook zo lekker in Hollandse tuinvijvers. „De cabomba groeit heel snel”, aldus de verkoper. Rond de Loosdrechtse Plassen weten ze dat al. De exotische waterplant vormt er sinds een paar jaar een ware plaag. Sloten slijben 's zomers dicht, inheemse flora en fauna verstikken en zwemmers en jachten raken verstrikt in groene slierten. Bron van de ellende is vermoedelijk een in de sloot gekieperd aquarium vol cabomba. In het slootwater kon de plant onbelemmerd doorwoekeren. „Het is toch te krankzinnig voor woorden dat die plant nog steeds te koop is”, sist een woordvoerder van de gemeente Wijdmeren, waar Loosdrecht deel van uitmaakt. De cabomba is niet de enige vreemdeling die de Hollandse natuur bedreigt. Schadelijke exotische planten en dieren vormen langzamerhand een serieus probleem. De oorzaken zijn divers. Ze liften aan boord van schepen mee als verstekeling, zoals de Aziatische tijgermug die het denguevirus kan overdragen dat knokkelkoorts veroorzaakt. Het kunnen ontsnapte of gedumpte huisdieren zijn, zoals de agressieve pallas eek-

hoorn die rond het Limburgse Weert de rode eekhoorn verdrijft. Of het zijn soorten die hierheen zijn gehaald voor de kweek. De overeenkomst is dat er, als ze in Nederland kunnen wortelen, door gebrek aan natuurlijke vijanden vaak geen houden meer aan is. Zo heeft de rode Amerikaanse rivierkreeft, ooit geïmporteerd voor de kweek, de Europese soort gedecimeerd met zijn kreeftenpest, waar hij zelf immuun voor is. Voor het lieveheersbeestje dreigt net zo'n drama. Het verliest steeds meer terrein aan zijn Aziatische tegenspeler die als bladluisverdelger in de kassen is ingezet en in het wild ook prima gedijt. „Het probleem neemt nog steeds

tot oktober verlengen en is bezig aan een verontrustende opmars. „Daarom zijn wij er erg alert op”, zegt Letty de Weger van de Pollen Informatie Dienst bij het Leids Universiteit Medisch Centrum. Om ambrosia de pas af te snijden, maakt het ministerie van Landbouw binnenkort afspraken met de handel over vogelvoer zonder ambrosiazaad. Ook over waterplanten zijn afspraken in de maak. Het is een begin, stelt Lammers. Natuurverenigingen gaan het niet snel genoeg, zij willen maatregelen tegen de ver-

Nummer 1 in de top 5 van de exotische probleem dieren: de muskrat. Hij ondermijnt met zijn gegraaf dijken en plant zich ongekend snel voort. Het beestje is door een Tsjechische graaf naar Europa gebracht.

toe”, zegt Wiebe Lammers van het Team Invasieve Exoten van het ministerie van Landbouw en Natuur dat begin dit jaar is opgericht. „Doen we niets, dan krijgen we een McDonald's natuur die wereldwijd hetzelfde is.” Ook de schade aan economie en volksgezondheid is groot. Waterschappen zijn nu al jaarlijks zo'n vier miljoen euro kwijt aan het opruimen van woekerende exotische waterplanten. Een grote zorg is de verspreiding van de ambrosia. De plant, waarvan het zaad hier in vogelvoer belandt, kan het hooikoortsseizoen

koop van schadelijke uitheemse dieren. Zo vreest amfibieën- en reptielenstichting Ravon verspreiding van de roofzuchtige zonnebaars die als vijvervis te koop is. „De vis vreet werkelijk alles op”, zegt projectleider Frank Spikmans. Lammers verwacht dat meer maatregelen volgen. Maar, nuanceert hij, uiteindelijk vormt slechts een klein deel van de exoten ook daadwerkelijk een probleem. „Vijfennegentig procent redt het niet in Nederland of ze kunnen geen kwaad. De halsbandparkiet bijvoorbeeld lijkt weinig schade aan te richten.”